

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 25. dan vsakega meseca.

Društveniki dobivajo list zastoj. — Nečlane stane po **2 gld.**, dijake po **1 gld. 20 kr.** na leto; posamezne številke po **20 kr.**

Za obliko in vsebino spisov so odgovorni pisatelji.

Vse spise, naročila in plačila vzprejemlje „Slov. plan. društvo“ v Ljubljani.

Inserat obsegajoč dvanajstinko strani stane **6 gld.** za celo leto.

VODNIKU,

prvemu slovenskemu hribolazcu, v spomin ob stoletnici njegovega
prihoda na Triglav
dne 20. avgusta 1795. leta.

aš rod duševna krila je temina;
Stoletno je Slovenec spanje spal,
Stoletja v sužnjih sponah vzdihoval.
Ni v čišlih njemu bila domovina,
Jezika ne domačega milina.
A glej, tam daleč izza temnih gor
Pripelje solnce dneva zlati zor!
Vse oživi, zbeže ponočne sence,
Vesel na delo vsakdo pohiti. —
O pač tako si vstal, Vodnik, jim Ti!
Prebudil iz stoletnih sanj Slovence,
Pregnal kot solnea zgodnji žar temino,
Oživil vso slovensko domovino.

Zapel domač je glas . . . Bilà je luč! . . .
 Rojakom si pokazal pot kreposti,
 Pokazal pot duševne visokosti,
 Podal do hrama si Modric jim ključ.
 Čarobne glase struna Ti zapela,
 Slovenec vzdramljen vstajal je na dan.
 Sreč mu pesem Tvoja je prevzela, —
 Prišel vstajenja dan je, dan krasan!
 Bilà je luč . . . Začul domač se glas
 Po širni domovini, v slednjo vas
 Prekrasne pesmi, ki si Ti jo peval
 In ž njo otrpla srea nam ogreval! —
 Redilo Te polje Ljubljansko, Sava,
 Navdale snežne Te kopé Triglava,
 V Savici bistri pesmi slast si pil,
 Naš jezik, naš slovenski svet slavil.
 Odprl rojakom si pogled mračan,
 Pogled v slovenske kraje čarokrasne,
 V slapove glasne, v dole, gore jasne, —
 Oj v rajski svet, v planinski svet krasan! —
 Kjer po skalinah divja koza skače,
 Sred sivih pleš rod žlahtnih rož cvetè,
 Oziraš z vrhov v kraje se domače,
 Prekrasen svet pred Tabo se odprè:
 Bliz polje vidiš Korotana,
 Oràt tam vidiš Štajerca.
 In bližnji sosed ti Ljubljana,
 Tirolska, Ziljska majer'ca.
 In glej! Tja tudi naš pogled hiti,
 Rod vzore tiste, kakor Ti, goji:
 Za gorski svet Sloven se navdušuje,
 Za svet, kjer sklad na skladu se vzdiguje.
 Spomin nam Tvoj globoko v sreč vstaja,
 In ista do prekrasne domovine
 Ljubav plamteča srea vsem obhaja,
 In isti vzvišeni nas vodi vzor,
 Kot Tebe vodil, gori na planine.
 Zakličì mu planincev krepki zbor,
 V najlepšem kraju zbranih domovine,
 Od Stola naj odmeva do Triglava:
 „Buditelju Vodniku slava, slava!“ —

J. C. O.

Valentin Vodnik kot turist in turistiški pisatelj.

Spisal Fr. Orožen.

II.

„In tam, kjer Savica
Peneča bobni,
In gor na „Vršacu“
Se pesem glasi.“ —

Bl. Potočnik.

Leta 1796. je prišel Vodnik v Ljubljano za kapelana in beneficijata k sv. Jakobu. Pozneje je postal učitelj na Ljubljanski gimnaziji, za francoske vlade 1810. l. pa ravnatelj te gimnazije, vodja umetelske in rokodelske šole in nadzornik začetnih šol. Po odhodu Francozov leta 1813. pa je dobil bornih 200 gld. pokojnine.

Vodnikovo pisateljsko delovanje je bilo mnogostransko. Poleg mnogih drugih proizvodov nahajamo pri njem tudi nekaj v turistiko in zemljepisje spadajočih spisov. „Velika Pratika“ za leto 1795. objavlja Vodnikov spis „Popissuvanje Krajnske dežele“. Vodnik je večinoma peš prehodil kranjsko deželo, katera mu je torej bila dobro znana.

Nameraval je celo spisati slovensko zemljepisje, kar mu pa je odsvetoval Zois, češ, slovenski narod še ni goden za tako delo. V „Veliki Pratici“ za leto 1796. je spisal članek „Popissuvanje te zemlje“. Zois je pisal Vodniku o tem spisu, da je sicer lep, a prekratek. „Potrebno bi bilo, da bi ta popis tudi za pratiko bil obširnejši. Dobro bi bilo, da bi se umevno razložilo, kaj sta tečaja (pola), kaj je ravnik (ekvator), da bi se povedalo razmerje med suho zemljo in morjem (kakor $\frac{1}{3}$ in $\frac{2}{3}$), — omeniti bi bilo 5. dela sveta, da nima še v obče veljavnega imena, da obstoji iz več otokov, da edino Nova Holandija je večja (?) kakor naša Evropa i. t. d.“ Tako sodi Žiga Zois o tem spisu. Zadnja leta se je Vodnik marljivo bavil s starinoslovstvom in nabiral starinske spomenike. „Laibacher Wochenblatt“ je začel priobčevati Vodnikov spis „Römische Denkmähler in Illyrien 1818“, a le eden list je prinesel večji odlomek; nadaljevanje tega spisa je izostalo vsled Vodnikove smrti.

Ljubljanski muzej hrani Vodnikov rokopis „Itinerarium 1808 in 1809“, v katerem na kratko omenja svoja potovanja po Kranjskem in Štajerskem. Večinoma jo popotoval peš. Pri posameznih krajih navaja zlasti rudniške najdbe in rimske spomenike. Nabral je na svojih potovanjih tudi mnogo narodnega blaga, kakor n. pr. pesmi o Pegamu in Lambergarju, o kralju Matjažu, o Ravbarju i. dr.

Leta 1808. aprila meseca je bil Vodnik v Zalogu, v Kamni Gorici, v Rudniku, na Ortljem, v Podmolniku, na Lesnem Brdu, v Logu in v Lukovici. Maja meseca ga najdemo v bližini Šmarne Gore v Mednem, v Vikerčah, v Rucinu in Vapleniku. Oktobra pa jo udari peš iz Ljubljane čez Savski most, Boldin do Krašnje. To pot je hodil 6 ur. Od ondod pa gre v Šent Ožbolt, na Vransko in mimo Kolenca

v Celje 10 ur. 8. oktobra popoldne je prišel v dveh urah v Laški Trg. Nadaljeval je pot v Rimske Toplice, na Zidani Most, v Radeče, v Hotemež, na Videm in v Krško. Iz Krškega krene v Novo Mesto, kjer ostane v gostilnici pri Košlinu v Kandiji in potroši 51 kr. Mimo Poganic in Mehovega je prišel v 6½ urah v Metliko. Leta 1809. je bil avgusta v Trojanah, Hrastniku in v Šent Ožboltu, 4. septembra pa na Igu, kjer si je ogledal in zabeležil rimske spomenike. Ime Ig (Jig, Jih) razlaga Vodnik od juga (juh), ker je kraj južno od Ljubljane. 14. oktobra je šel z g. Villeneuve-jem v Kašelj. Potoval je pa tudi po drugih slovenskih krajih.

Po vsej pravici pač trdimo, da je ravno veselje do prirode in vnema za planinski svet, v katerega je Vodnik tako rad pohajal, vzbujala v njem pevski duh in odločilno vplivala na njega pesniško delovanje. Vodnik je prvi opeval v prav narodnem duhu mnogobrojne prirodne krasote naših planin, v nebo kipeče vrhove, liki srebrne niti po razpadlem kamenju se vijoče slapove in cvetlične preproge zelenih travnikov.

Leta 1806. je izdal Vodnik svoje pesmi v posebni zbirki: „Pésme za pokúšino“. Ta knjižica ima za ilustracijo priprost obris Savice, onega veličastnega slapa, kateri je našega Vodnika tako zelo vnemal. Imenovati smemo torej Savico „kastalski vir narodnega pesništva“. Kakor je bila grška Kastalija ob obronku Parnasovem blizu Delf bogu Apolonu in muzam posvečen studenec, iz katerega so zajemali grški pesniki navduševalno moč, tako je tudi Vodnik srkal iz Savice pesniško navdušenost. Kdor je videl slap Savice v Bohinjski dolini, bode razumel Vodnikovo navdušenost, ko je pel:

„Grem visoko pit Savico,
Lepih pesmi hladni vir:
Mojstru peveev na zdravico
Naj mi teče ta požir!“

Kakor požir iz hladnega vira divne Savice, tako tudi povzročča slap „Bohinjske Bistrice“ v Vodniku velik vtis. Bohinjska Bistrica, katera v lepem slapu pada z visočine, vzbuja Vodniku pesniški duh, in zavzet po tej krasoti, opeva šum tako le:

Bohinjska Bistrica.

1.	2.	3.
'Zpod Lisa skaka Bistrica, Pevska se vnema Iskrica.	Pojd' in obrazi S črtami, Živo mi piši Z barvami,	Da se vpodobi Beli slap, Spénjen'ga 'zvirka Puh in hlap.
4.	5.	6.
Zláta po njemu Ribica, Igra po šumu Póstrvca.	Pó steni pleza Skalni sin — Objema zelen Jo bršlin.	Ná robu séd'va Vrh' dobráv, Kdó b' se po méli Drknit' bal?

7.	8.	9.
Zná se še gladka Drčica, Pobča k' je vzela Bistrica.	Smúkne po vodnje — kósovo, But'eo si prasne Nósovo.	Vódica vanj za- gledana, Stóje prestreže Ljubega.

V Vodnikovem rokopisu je k tej pesmici pripisan pristavek v prozi (katerega pa je pozneje prečrtal): „Pet bistro tekočih potokov poznam na Kranjskem: je Bistra v Ribnici, ki izvira v kotu nad Sódražico pod Blokami, se izgublja v rupe blizu pod trgov, teče bistrejše, Ribnica pa leze voljno; je Bistrica med Pivko in med Čiči, na Krasu dobiva ime, da je Reka, se izgublja pri Škocijanu, menim, da izvira pod Duinom, tukaj pravijo izvirku, da je Timav; dve Bistrici izvirati v snežnikih, ena nad mestom Kámenikom, edna nad Tržičem; bohinjska pa je péta, — v Bohinju puha iz Lisea hriba, ki se drži snežnikov tolminskih. Tri poslednje ústavajo v Savo. — Dobrave so visoko senožetno brdo, zad imajo strmo steno, ki je pod njo videti srebrni šum dvojega izvirku z viškega v strugo. — Vincenc Dorpmaster je učenik postavljen v Ljubljani, mladeniče uči živopisati“. Levstik tolmači to pesem in Vodnikov pristavek ter pravi, da je bil Dorpmaster (Dorfmeister) učitelj risanja v Ljubljani in Vodnikov prijatelj. Samo to ni dognano, ali ni uže poprej Dorfmeister načrtal izvira Bistrice, kakor bi se utegnilo soditi po pravem zapisku na 53. listu, ali ga morebiti pesnik samo v duhu (kakor govore popravljene besede vseh rokopisov) kliče k temu delu, videč Bistrico „puhati iz Lisea hriba“. Levstiku se zdi, da bi utegnilo biti prvo resnica. Nadalje Vodnik popisuje vodo in breg, potem z Dorfmeistrom „sedeta na robu vrh dobrav“.

V pesmi „Klek“ pripoveduje o copernicah *) in na kratko opisuje goro Klek v Veliki Kapeli v tej kitici:

„Kader se iz Senja mesta
Gréde proti Karlovcu,
Karolinska kaže cesta
Vsakemu hrib Klek v okó;
On je ojster in visòk,
V meglo skriva se globòk.“

Pravi biser Vodnikovih pesmi je pa brez dvombe oda „Vršác“. V kako lepih verzih nam opisuje v glavnih potezah prekrasni razgled s slovenskega „Parnasa“, in kako vzvišeno opeva prirodne krasote naših planin! Vsaka kitica nas navdušuje, in zopet in zopet nas miče, da prebiramo ta pesniški umotvor, ki se tako le glasi:

Vršác,

po Triglavu narvišji snežnik med Bohinjem in Sočo.

1.	2.
Na Vršác stopívši sédi, Néznán svet se ti odprè, Glédaj! sivih pleš v sredi Zárod žlahtnih zél cvetè.	Sklad na skladu se dviguje Golih vrhov kamen zid; Večni mojster ukazuje: Prid' zidár se les učít!

*) Na Kleku je baje shajališče slovenskih copernic, katere tam po noči letajo na ples, doma pa namesto sebe puste škopnik.

3.

Divja koza prosto skače,
Od muh daleč je govéd,
Plánšar z Mino po domače —
Lovec išče v snegu sled.

4.

Ak' vihar dreví valove,
Zbegne v skale plašni trop,
Strésa votel glas bregove,
Grom majè nebeški strop.

5.

Kmalu solnce čisto séje,
Iz jezér stokrat bleščí,
Star mecesen redi veje,
Vetru, zimi v bran stojí.

6.

Tukaj bistra Sava 'zvira,
Matí pevske umnosti,
Jézer dvanajst si nabíra,
Šola zdrave treznosti.

7.

Tje pogledaj na višave,
Kjer Triglav kipí v nebó;
Štej snežníkov goličave,
Kar dozrè nardalj' okó.

8.

Tamkaj ravno Furlanijo,
Benečansko zad morjé,
Dol' globoko Hrvatíjo,
Švajca bele gor' glavé.

9.

Bliz je polje Korotána,
Orat' vidim Štajerca,
Blíženj sosed mi Ljubljana,
Ziljska, t'rolska planšar'ca.

10.

Pod velikim tukaj Bogom
Breztelesen bit' želím,
Čiste sape sred' mej krogom
Menim, da že v neb' živím.

Za svojega bivanja v Ljubljani je V. Vodnik stanoval v Frančiškanskih ulicah v tako zvani Keršbaumovi hiši št. 12. v pritličju, kjer je imel v najemu dve sobi z razgledom na Marijin trg. Svojo blago dušo je izdihnil dne 8. januarija 1819. l. Ob 9. uri zvečer ga je zadela kap. Spretni zdravnik in profesor anatomije na Ljubljanskem liceju Anton Melzer je sicer takoj potem prišel k Vodniku, a ni ga mogel več rešiti, in ob 10. uri je preminil ljubljeneec slovenskega naroda, naš Valentin Vodnik.

Vodnik je bil vsestranski delaven: bil je bogoslovec, jezikoslovec, pesnik, starinoslovec, zgodovinar in prirodoslovec. Posebno vnet pa je bil za prirodoslovje, kar ga je dovedlo v najlepše kraje slovenske. Vsekakor ga smemo prištevati prvim slovenskim turistom. Prehodil je najvišje gore slovenske in občudoval prirodne krasote, s katerimi je stvarnik ravno slovenski svet toli bogato obdaril. Levičnik pravi o njem v „Vodnikovem spomeniku: „Vodniku, očetu pevcev slovenskih, je bilo na visokem in tihem Koprivniku še vse preglasno in prenizko. Tje gor na plešo Vršaca, v neposredno bližino starešine slovenskih gorá ga je pogostoma gnalo, od koder se je oziral daleč daleč okrog po sinji daljavi. Pregledoval je od tod široki svet, pa to mu ni bilo v omamljenje duhá, ker se ni do njega razlegal pozemeljski hrup, ampak samotna duša se je vsled strmečega občudovanja Stvarnikove vsegamogočnosti navzemala čutil, iz katerih so se izcimile slavnoznanne slovenske pesni enako vodici, ki se nabira iz posameznih delov snega“.

Leta 1858. so v Ljubljani in na Vodnikovem domu slovesno praznovali stoletnico njega rojstva. Izdali so tudi: „Vodnikov spomenik“, v katerem so domači

pisatelji v slovenskem in nemškem jeziku objavili večinoma Vodnikovemu spominu namenjene spise v vezani in nevezani besedi. Med temi spisi nahajamo tudi Fr. Svetličiča pesem

„Valentinu Vodniku v spomin.“

Gledal je mladenič verno s polja ravnega v goré,
Na katerih še Slovencev ni nobén bil, kar kdo vé;
In zavzet krasote vrhov, ki se zora svétijo,
Sklene priti na-nje, ako bilo bi še tak strmó.

Prek usadov brez držajev, čez potoke brez brví,
Po skalovju brez stezice, skoz zamete brez gazi
Neutrudeno se vpira v sklepu zvest veliko let,
Da prileze na višave, in odpre se nov mu svet.

Čista sapa osuši mu potno čelo, in navdá
Z duhom pesniškim mu prsi, da veselja ne pozná
Razun petja, ki edino je hladilo srčnih ran,
Ktere seka sreča kriva pesnikom skor dan na dan.

Kar je ondi čutil, mislil, vtisne živo si v spomin,
Vrne zopet urnih nog se v ravno polje z visočin,
Stopi med rojake svoje, vbere strune, da doné,
Ino v vedno širjih krogih tje čez meje se glasé.

Roka gibčna mu zastane, ino pesnik — v grobu spi,
V lepih pesmih, ki jih pel je, pa njegov spomin živi:
In bo živel v vek iz veka — domovine naše kras,
Mojster peveev — dokler koli stal slovenski bo Parnas. —

Otvoritev Vodnikove kočé.

Otvoritev „Vodnikove kočé“ na Velem Polju se je vršila dne 19. avgusta jako slovesno in ob veliki udeležbi. V soboto 17./8. opolnoči se je odpeljalo iz Ljubljane lepo število izletnikov, katerim so se pridružili v Radovljici člani tamošnje planinske podružnice. V Leseah so izstopili, posedli na vozove ter se v nedeljo proti peti uri zjutraj pripeljali v Bohinjsko Bistrico, kjer jih je pozdravljalo pokanje topičev. Pred Bistrico je stal slavolok z napisom: „Pozdravljamo Vas, planinski sini, ki delujete v slavo domovini“. Pri županstvu so bili izletniki prisrčno vzprejeti. Ob 8. uri so odkorakali skupno peš v Srednjo Vas, in zopet so pokali topiči. Tudi v Srednji Vasi so pozdravljali topiči došle

hribolazce, kateri so se skupno udeležili službe božje. Po skupnem kosilu ob $\frac{1}{2}$ 1. uri popoldne je odkorakala cela družba, kateri so se pridružili tudi Bohinjci in nekateri narodni letoviščniki, skozi Stare Fužine čez Vrtačo na Velo Polje. Na vsaki planini so pozdravljali planšarji in planšarice z živio-klici naše hribolazce, kateri so po kratkih počitkih dospeli okoli šeste ure zvečer k „Vodnikovim kočim“ na Velem Polju. Zagledavši kočo, okrašeno s planinskimi cveticami in narodnimi zastavami, so ji v pozdrav veselo zavriskali.

Koča stoji na vzvišenem prostoru. Stavljena je iz macesnovega lesa, ima kuhinjo z ognjiščem in sobo, v kateri je 6 žimnic, 6 blazin in 12 odej, potem mizo, stole, kuhinjsko in jedilno opravo. Nad stropom pa je prostor za prenočevanje vodnikov in nosačev.

Stavil jo je po naročilu Radovljiške podružnice „Slov. plan. društva“ gosp. Jos. Ravhekar, obč. tajnik v Boh. Bistrici, kateri ji je izdelal tudi načrt. Priznati se mora, da se je stavitelju povsem posrečila stavba. Bodi mu na tem mestu izrečena topla zahvala, kakor tudi gospodu Jakobu Žumru iz Gorij, ki je podaril mizo in stole. Stopivši v sobo, so bili vsi presenečeni, ko so zagledali veliko podobo Valentina Vodnika v krasnem okvirju visečo na steni. Neimenovanemu darovalcu izrekamo za to lepo in pomenljivo darilo srčno zahvalo.

Ko so si hribolazci ogledali kočo in se pokrepčali, prihajali so drugi tovariši z raznih strani, nekateri čez Krmo iz Mojstrane, drugi mimo Tolstea iz Srednje Vasi in še drugi iz Starih Fužin čez Vrtačo na Vele Polje. Vsi so bili srčno pozdravljeni in vzprejeti. Planšarji in planšarice so popevali ob svojih stanih, pred Vodnikovo kočjo se je zažigal umetalni ogenj, in veselo petje v Vodnikovi koči je pričalo, kako navdušenje je hribolazce navdalo.

Dne 19. ob dveh po noči so vstali hribolazci ter odkorakali mimo Marije Terezije kočje proti Triglavu. Bilo jih je 34, med njimi tudi ena gospodična. Kmalu se je pričelo daniti, in proti 6. uri so dospeli na vrh Triglava. Toplomer je kazal 1 stopinjo gorkote. Pot je, kakor znano, za trdne, zdrave in brezomotične hribolazce pač varna, toda tudi spretni in izurjeni turisti so strmeli, ko so lezli ob robu malega, po sedlu med malim in velikim ter po robu velikega Triglava. Med potom so videli spominsko ploščo, katero sta v skalo dala vdeltati preč. gosp. župnik Aljaž z Dovjega in preč. g. kaplan Matjan z Jesenic v spomin stoletnice, kar je lazil naš slavni Vodnik na Triglav. Vrh Triglava stoji, kakor znano, Aljažev stolp, o katerem že ves turistični svet govori. Predaleč bi segali, ko bi hteli vse dobrote tega stolpa popisavati in to neprecenljivo delo prečast. gospoda župnika Aljaža dostojno hvaliti. Knjiga, katera je v stolpu v vpisovanje položena, ima že polno merodajnih laskavih priznanj. Angleži in Francozi, Nemci in drugi tujci, kakor tudi domačini hvalijo stolp in slave njega izumitelja.

Po enournem bivanju vrhu Triglava, s katerega je bil prekrasen razgled, so se vrnili hribolazci po istem potu nazaj v kočjo, kamor so dospeli okolo 10. ure dopoldne.

Sedaj je preč. gosp. kaplan Piber iz Srednje Vasi slovesno blagoslovil kočo. Ta svečani trenotek je nepopisno vplival na navdušenje vseh navzočih. Bodi preč. gospodu kaplanu za njegov trud na dolgi poti izrečena iskrena zahvala! Okoli kočice je bilo zbranih 45 slovenskih turistov, med njimi 3 gospodične, mnogo planšaric, planšarjev, pastirjev, vodnikov in nosačev, skupaj nad 60 oseb. G. Grčar, nadučitelj iz Radovljice, je stopil kot zastopnik Radovljiške podružnice na verando ter z jedrnatimi besedami slikal razvoj slovenske turisticke in „Slov. plan. društva“. Z živimi besedami se je spominjal slavnega našega pesnika Valentina Vodnika kot prvega slovenskega turista. Zaklical mu je trikrat „slava“, in iz grl vseh pričujočih je zagrmelo „slava“, da je dolgo, dolgo odmevalo po pečinah. Dalje je naznanil, da je Radovljiška podružnica v večni spomin stoletnice, kar je Vodnik ravno pred 100 leti lazil po Triglavu in dne 19. in 20. avgusta 1795. l. prenočeval na Velem Polju, sklenila to kočico imenovati „Vodnikovo kočico“. Po teh besedah je zdrsnilo zagrinjalo raz tablo, ki je na pročelju kočice in na kateri je zapisano „Vodnikova kočica“. V tem trenotku so zavriskali navdušeni hribolazci in zagrmeli strelji. Govornik se je potem še dalje hvaležno spominjal ustanovitelja Radovljiške podružnice, gospoda dr. Janka Vilfana, izrekel iskreno zahvalo gospodu Jos. Ravhekarju, ki je tako trudoljubivo stavil Vodnikovo kočico in požrtvovalno deloval, da se je slavnost tako lepo vršila; zahvalil se je dalje še vsem onim dobrotnikom, ki so pripomogli k stavbi in opravi te lepe kočice, in naposled izrekel zahvalo vsem udeležencem.

Nato je g. Hauptman prečital pozdrav načelnika osrednjega društva gospoda prof. Fr. Orožna. V imenu Kamniške podružnice je pozdravil nje odbornik gosp. M. Kos in v imenu Savinske podružnice nje načelnik g. Fran Kocbek. Gospod Ravhekar pa je v imenu domačinov izrekel pozdrav in se spominjal zastopnic nežnega spola, ki se niso ustrašile dolzega in utrudljivega potovanja in s tem izkazale čast „Slov. plan. društvu“.

Okolo 11. ure dopoldne so vzeli hribolazci slovo od prijazne kočice, krasnega Velega Polja in mogočnega glavarja naših planin, veličastnega Triglava. Zapeli so še dve kitici pesmi „Tam, kjer beli so snežniki“, — potem pa se razšli na razne kraje, pojoč in vriskajoč. Večinoma so krenili čez Vrtačo v Stare Fužine in v Boh. Bistrico, kjer so prenočili, drugi dan pa skupno izleteli k Bohinjskemu jezeru in k Savici. Tako se je izvršil krasni izlet in slovesna otvoritev tretje slovenske planinske kočice, kočice Vodnikove.

Osrednjemu odboru „Slov. plan. društva“ so pismeno in brzojavno čestitali: društvo Českých turistů v Praze, Tatransko društvo v Krakovu, Graška podružnica Touristencluba in Nemškega in avstrijskega plan. društva Dunajska podružnica „Austria“.

Aljažev stolp na Triglavu.

Dne 7. avgusta opoldne je prvokrat solnce obsijalo najvišjo stavbo na Slovenskem, ki jo je tako duhovito zasnoval vlč. gospod župnik J. Aljaž in po njegovem načrtu tako lepo izvršil g. Belec, kleparski mojster v Št. Vidu nad Ljubljano. Ta dan bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovino slovenske turistikke.

Težavno je bilo spraviti stolp na vrh Triglava. Šest korenjakov, ki so od mladega vajeni hoji po njega strminah, je znosilo v tednu dni posamezue, 15 do 20 kg težke kosove na višino. Tukaj so jih sam g. Belec in štirje pomočniki zopet v petih urah sestavili, staknili, zatrdili in na vse strani pričvrstili. Štiri močne bakrene vrvi, katere so vrhu stožaste strehe zavite v klobčič, so izpeljane v skale in vanje krepko pritrjene, peta bakrena vrv pa drži v bližnje snežišče na severni strani kakih 30 metrov daleč. Le-ta bode bolje odvajala strela od stolpa ter od klinov in žrebljev, ki so zabiti v skalovje in zaliti s cementom. Stavba je okolo in okolo obložena z 1 m visokim kamenenim zidom, da bode uspešneje kljuovala viharju. Vrata so majhna zato, da burja nima tolike moči; zapirajo se sama. Zunaj stolpa je edino slovenski napis, znotraj pa glede strele svarilni napisi v slovenskem, nemškem, laškem, ruskem, francoskem in angleškem jeziku. Ob notranji steni je razpeta sloveča Bernhardova Triglavska panorama z imeni vseh vidnih vrhov in krajev; po njej se vsakdor lahko razgleda široko po prekrasni zemlji, ki se razgrinja pod njim z vso svojo mirno veličastnostjo. Prozorov ali oken je osem v dveh vrstah. Skozi štiri gornja gledaš lahko stoje, skozi štiri spodnja pa sedé. Šipe so premične in se lahko snamejo, če hoče gledalec ne odprtino nastaviti daljnogled. V stolpu se nahajajo dve polici, dva samovara, šest kositrnih kozarcev, dve volneni odeji, trije stoli, barometer in vpisna knjiga. Toplomer je nameščen zunaj.

Stolp je izdelan iz najboljše železne kovine tako solidno in praktično, da se mu ni prav nič bati ne burje niti strele. Edino šipe utegne strela pobiti, zato pa jih bo vedno pod skalo pripravljenih v nadomestilo. Izkušeni, osiveli vodniki in delavci, ki so bili že neštevilnokrat na Triglavu in do dobra poznajo silne elemente, zatrjujejo, da nikakor ne bo strela uničila stolpa.

Vse stroške za ta imenitni razglednik in zavetnik je založil njega izumitelj vlč. gospod župnik Aljaž, ki je že od leta 1887. snoval sedaj srečno izvršeni načrt. Iz srca mu čestitamo na popolnem uspehu in na neomejenem priznavanju, katero mu ustno in pismeno izražajo najodličnejše osebe, turisti in turistinje prve vrste. Dosedaj je prejel že nad dvajset pravih slavospevov za svoje delo. Naj mu bo ta hvala nepristranskih ljudi najlepše povračilo za njegovo domoljubno požrtvovalnost, katero so nekatere domače kukavice htele prešerno ujesti, pa tudi veselo bodrilo za izvršitev vseh plemenitih namer v čast in slavo preljube slovenske domovine. Bog vsemogočni pa mu brani trdni stolp ter čuvaj vseh nezgod domačine in tujce, ki bodo iz njegovega varnega zavetja občudovali prelepo stvarjenje božje!

Dve nesreči v naših Julijskih planinah.

Nesreča na Triglavu. Dne 30. julija t. l. med 5. in 7. uro zvečer se je ponesrečil pod Triglavom prof. Alojzij Schmidt, učitelj naravoslovja na učiteljsišču v Chomotovu na Češkem. Ob treh popoldne je bil s tremi drugimi turisti vrhu Triglava. Lezli so potem skupaj do pod Marije Terezije kočice, kjer so se ločili: oni trije so jo krenili na Velo Polje, prof. Schmidt pa se je zdrav in vesel napotil proti Krmi. Eno uro pod imenovanim zavetiščem, t. j. na gornji Krmi nad studencem se nahaja trd snežen plaz, katerega se hribolazci navadno ognejo in gredo rajši po varni stezi onkraj njega, bolj srčni in spretni ter tudi delavci pa se kar podričajo preko plazu. Schmidt, čvrst in izurjen turist, je najbrže hotel prekoračiti ali predričati to snežino, a izpodrsnilo mu je, da je padel in drčal ravno v tisto smer, ki je najstrmejša in najopasnejša. Ob tej strani štrle namreč proti spodnjemu koncu robate skale; ob nje je priletel nesrečni Schmidt ter se ubil. Do teh smrtonosnih skal je od vrha sneženega plazu 10 metrov, 4 metre niže je obležal Schmidt poleg skale na obrazu, z glavo navzdol obrneno. Imel je veliko ran na glavi, najhujšo pa na seneu. Delavec Slivnik in Valant iz Mojstrane sta ga našla proti sedmi uri zvečer mrtvega ter takoj hitela v dolino, poročat o nesreči. Drugo jutro je odrinilo 12 mož na visoko Krmo. Z veliko težavo in silnim naporom so srečno prinesli truplo v Mojstrano in dalje z izprevodom v mrtvašnico na Dovje. Dne 2. avgusta zvečer ob šestih se je vršil slovesni pogreb, katerega se je udeležilo obilo domačinov in tujcev. Pokopali so ga na ondotnem grobju, kjer počiva tudi dr. Holst. Poleg njegovih sorodnikov in drugih so mu poklonili krasne vence tudi prečast. g. župnik Aljaž, njegovi trije tovariši s Triglava, Section Krain in Slov. plan. društvo, domač kvartet pa mu je v slovo zapel dve slovenski žalostinki.

Vse, kar je bilo treba ukreniti ob tej nezgodi, je z največjo požrtvovalnostjo oskrbel preč. g. župnik Aljaž. Za plemenito človekoljubno ravnanje mu je pristrčno zahvalo izrazila ne le rodbina pokojnega Schmidta, ampak tudi „Nemško plan. društvo“. Brat pokojnikov pa se je tudi vrli občini izkazal hvaležnega, podarivši ji za nje ubožce obilen dar. Ne moremo si kaj, da ne bi tudi mi na tem mestu najiskrenejše zahvalili dičnega g. Aljaža in njegovih vrlih župljanov za tako sijajno izkazano človekoljubje. Slava jim!

Nesreča na Črni Prsti. Dne 6. t. m. je šel na Črno Prst dijak Frančišek Goričnik, ki je letos dovršil V. gimnazijski razred. Ko ga ni bilo prvi dan domov, so domnevali, da je šel s Črne Prsti po planinah proti Voglu svojemu očetu, nadgozdarju v Boh. Bistrici, nasproti. Drugi dan so poslali v planine ljudi, kateri so se vrnili tretji dan s poročilom, da ni o Goričniku nobenega sledu. Ker se je isti dan njegov oče sam vrnil, smo takoj slutili, da se je dijak Goričnik ponesrečil. Županstvo v Bohinjski Bistrici je nato nemudoma naročilo sedmim občanom, naj ga gredo drugi dan iskat. Tem sta se pridružila člana Slov. plan. društva: posestnik

Mijo Grobotek in učitelj Ljuđevit Stiasny. A tudi nadgozdar Goričnik se je napotil drugo jutro z dvema gozdarjema iskat svojega sina. Vsi ti so šli v raznih oddelkih na Črno Prst.

Drugo jutro, t. j. 9. t. m., se je zbralo petero teh iskaleev pred Orožnovo kočo, namreč imenovana člana Slov. plan. društva, vodnik istega društva Janez Trojar ter še dva druga. Jutro je bilo krasno. Bohinjsko dolino je še zakrivala bela megla, a Triglavsko pogorje in drugo gorovje je bilo tako čisto, kakor je samo po večdnevnem deževju. Petorica vender ni občudovala krasnega razgleda, ni se okrepčala s toplim zajutrkom, ampak se je preskrbela v Orožnovi koči z vsem, česar je potreba, kadar iščemo ponesrečenega turista. Sedaj smo šele izprevideli, kako potrebna je lekarnica v vsaki planinski koči. Pač je eden tovariš rekel: „Saj ga ne dobimo živega, torej ne potrebujemo zdravil“, a drugi ga je takoj zavrnil: „Mogoče je, da je še živ; morda pa bo tudi kateri izmed nas potreboval zdravila, kajti čaka nas še zelo nevarna pot“.

Ko smo se preskrbeli z vsemi potrebnimi rečmi, smo hiteli proti Črni Prsti, vender ne po zaznamovanem potu, ampak obrnili smo se bolj proti Liseu, da smo mogli pregledati vse pečevje na severni strani. Slutili smo pač, da se je ponesreči Goričnik na Tolminski plati, vender smo skrbno preiskali tudi severno stran. Pot je bila zelo utrudljiva in sem ter tja tudi nevarna. Prišedši na vrhunec zgoraj Lisea, je počakala petorica ostalih, kateri so kmalu prišli po drugih potih. Po daljšem posvetovanju, kje naj pričnemo iskati, kako moramo paziti, da ne pripravimo sebe ali drugih v nevarnost, smo pričeli na Tolminski strani zgoraj vasi Stražišče. Hoteli smo pa vender pričeti takoj proti Četrtri, kajti pri pozvedovanju je izjavil neki pastir, da je videl Goričnika iti proti Četrtri; toda temu se je protivil nadgozdar Goričnik, češ, da se je njegov sin ponesrečil na Črni Prsti. Vstopili smo se v dolgo vrsto ter pazno stopali v dolino. Gora je sama zelo strma ter obraščena z gosto travo. Ker je zjutraj vsled rose vedno mokra, zelo polzi. Sem ter tja pa štrli strmo pečevje, po katerem rasto lepe pečnice. To pečevje smo hoteli preiskati. Nismo še stopali dolgo, kar zavpije vodnik Trojar: „Že vidim klobuk“, a kmalu potem: „Tukaj spodaj leži v jarku“. In res ga zagledamo kakih 70 m pod sabo v jarku. Hitimo k njemu, toda pri tem sproži eden kamen, ki se vali naravnost proti truplu in drugim. Zato smo morali obstati ter počakati, dokler niso prenesli trupla na bližnji rob. Ponesrečenec je ležal sredi jarka na prsih, z glavo obrneno proti vrhuncu. Razen več manjših je imel tudi tri hude rane na glavi. Da je bil takoj mrtev, priča nam pač to, da je imel v ustih kamen. Ako bi bil samo ranjen, bi bil gotovo klical na pomoč, ter bi ga bil slišal gotovo neki kosec, ki je blizu tega kraja kosil ter čul okolo enajstih valjenje kamenja, a ni ga videl, ker je bila gosta megla. Frančišek Goričnik se je ponesrečil že v torek, a dobili smo ga šele četrtri dan. Vender truplo še ni dišalo, ker je vse dni deževalo. Krokarnji so pa že začeli obletovati Črno Prst, a si niso upali napasti trupla, ker so bili v bližini kosci. Zadnji čas je torej bilo, da smo dobili mrtveca.

Dijak Frančišek Goričnik je bil prav spreten turist ter 19 let star. Že v 12. letu je bil prvič na Triglavu ter je pohajal o počitnicah prav rad na razne vrhove v Bohinjski dolini, osobito na Črno Prst, kjer je bil že okolo 30krat. Ker je imel tudi pri tem izletu prav dobre črevlje in trdno palico, gotovo bi se ne bil ponesrečil, ker pot na Črno Prst ni nevarna, ko ne bi bil šel nabirat v pečevje planink. Predno je splezal na skale, je položil klobuk in gorsko palico na tla in sicer ravno na istem poti, koder je lansko leto hodil s svojim očetom in stricem v Stražišče. Skale pa so se odrušile, in padel je 6 m globoko ter se valil po hribu okolo 60 m daleč.

Jako težavno je bilo spraviti truplo v Bohinjsko Bistrico, zlasti na prvi vrh Črne Prsti. Truplo so zavili v rjuho in je privezali na palice. Do vrha je imelo dovolj 8 mož opravila, razen tega je bila pot zelo nevarna. Navzdol je šlo vender bolje.

Izprevod ponesrečenega Goričnika se je vršil še tisti dan, ko so ga bili prinesli z gora, iz domače hiše v mrtvašnico. Drugi dan ob šestih zjutraj je bil zadnji žalostni izprevod, katerega se je udeležilo neštevilno jokajočega ljudstva, domači peveci pa so zapeli prav genljivo dve žalostinki dragemu pokojuniku. Poleg drugih vencev mu je krasil krsto tudi prelep venec Radovljiške planinske podružnice.

Rajni Goričnik je bil jako nadarjen in priden učenec ter prikupljivega vedenja, zato tem bridkeje žaluje za vrlim mladeničem njega častita rodbina, kateri tudi mi izrekamo najiskrenejše sočutje.

L. St.

Planine v večernem žaru.

Gle se solnčni trakovi na vzhodni in zahodni strani obzorja v ozračju, katero je s sopuhom močno napolnjeno, ob majhnih vodenih mehurčkih odbijajo in razkrapljajo, postaja jutranja in večerna zarja rumene ali rdeče barve. Nebo se zjutraj in zvečer žari, ker tedaj svetlobni trakovi prehodijo blizu petnajstkrat daljšo pot skozi spodnje ozračje nego opoldne. Zato pa zarjo mnogo lepše vidimo ob morski obali nego sredi suhe zemlje ali sredi visokih gora.

Včasih se nam pa kaže še drug zelo čaroben prirodni pojav, to so „žareče planine“. Kdo še ni videl zvečer krasnega prizora, ko se rdeče gorski vrhovi v svitu zahajajočega solnea? Mnogo so že ugibali učenjaki o tej krasni prirodni prikazni, a mnenja o njej niso trdna. Rdečo barvo vrhuncev ob solnčnem zahodu tolmačimo lahko s tem, da vzduh lože posrka modre solnčne trakove nego rdeče, kar tudi opazujemo pri solncu in mesecu, ko stojita nizko na obzorju. Obek kroga

vidimo tedaj tudi v rdečem svitu, ker imajo solnčni in mesečni trakovi, kakor je bilo že omenjeno, prehoditi večji pot po ozračju. Vender pa na ta način ne moremo razjasniti, zakaj se žaré planine.

Na lanskem shodu švicarskih prirodoslovcev v Schaffhausenu je predaval Amsler o tem predmetu. Opazoval je v Rigi-Scheideku, ko je zahajalo solnce za gorami na zelo jasnem obzorju. Kako se pa začudi, ko se začne solnce kmalu potem zopet vzdigovati s sicer slabejšim svitom, in se še edenkrat prikaže ves solnčni krog, čez deset minut pa zopet solnce zajde. Kmalu pa se znova prikaže solnce tretjikrat. opazovalec vidi tri četrtine solnčnega kroga, in solnce zahaja sedaj v tretjič. Opazovalec v dolini bi bil videl pri tej priliki Rigijev vrh po solnčnem zahodu še dvakrat razsvetljen.

Amsler razlaga ta prirodni pojav tako le: Ko zadnji solnčni trakovi zapuste snežnikov vrhove, ohlade se močno spodnje plasti ozračja, ki snežnike okrožuje. Tako nastala kontrakcija zraka spreminja in povekšuje tudi njega „lomni koeficient“. Solnčni trakovi, katere optično gostejši medij močneje lomi, segajo zopet do vznožja gore, in opazovalec v dolini vidi zopet vrh razsvetljen od solnea. Če pa je solnce pred kakimi 15 minutami istinito utonilo pod obzorje, tedaj še vedno dosegajo solnčni trakovi zgornje zračne plasti nad stojiščem opazovalčevim. S tem je torej ta prirodna uganka najbrž rešena.

n.

Razne novice.

Pot skozi Robánov Kot, katerega je napravila Graška akad. sekcija D. u. Ö. A. V. l. 1893., je letošnji sneg tudi poškodoval in ga na enem kraju precej raztrgal. Ker je velike važnosti za Kocbekovo kočo, se je obrnila Savinska podružnica do Graške akad. sekcije s prošnjo, naj omenjeni pot, ki tudi lani ni bil posebno dobro izpeljan, popravi do dne 1. julija t. l., sicer ga bode „Savin. podružnica“ sama popravila. Nato je omenjena sekcija pot odstopila Celjski sekciji D. u. Ö. A. V., katera ga je dala popraviti in ob njem mnogo železne žice napeti. Savinska podružnica bode pazila, da bode ta zanimivi pot vedno v dobrem stanu.

K „Častitljivi jami“ nad Lipnico se je priredil dne 21./7. o priliki završetka steze zabaven izlet iz Radovljice, katerega se je udeležilo lepo število Radovljičanov, domačinov in nekaj Ljubljčanov. Ljubljčan je razsvetlil jamo z bengaličnim ognjem. Jama je velika in je baje po izpovedbi starega domačina imela zvezo z Dražgošami pod cerkvijo. Na nekterih krajih se vidijo majhni kapniki. Izletnike je sprejela domača godba, ob katere sviranju se je pod jamo pričela živahna zabava in ples.

Znanemu Radovljiškemu rodoljubu pa izrekajo izletniki tem potom srčno zahvalo za lepo prirejeni izlet.

Naznanilo o znižani voznini.

C. člani „Slovenskega planinskega društva“ uljudno opozarjamo, da prodaja društveni blagajnik g. Ivan Soklič, trgovec „Pod trančo“ v Ljubljani vozne listke za vožnjo po južni železnici po znižanih cenah, in sicer:

1. za vožnjo na progi Ljubljana-Divača	po 1 gld. 60 kr. (nav. cena 2 gld. 50 kr.)
2. " " " " Ljubljana-Št. Peter	" 1 " 20 " " " 1 " 80 "
3. " " " " Il. Bistrica	" 1 " 45 " " " 2 " 30 "

v III. razr. pošt. vlaka in brzovlaka št. 4, ozir. 3 in po isti ceni za vožnjo po teh progah nazaj.

Kdor si želi tak vozni listek kupiti, mora se izkazati, da je član „Slovenskega planinskega društva.“

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah šte. 5,

priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga za moško in žensko obleko ter različne srajce za hribolazce po najnižji ceni.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☚

URAN in VEČAJ,

izdelovalca glinastih proizvodov v Ljubljani, v Igrških ulicah št. 8,

priporočata veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dv. rane in razne druge prostore, dalje modelnasta ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznano dobro.

IVAN FRISCH

v Ljubljani na Marijnem trgu št. 3

priporoča bogato svojo zalogo **popotnih potrebščin za turiste:** kovege, torbe, vreče, nahrbtnike, listnice in druge v to vrsto spadajoče usnjene izdelke, — vse po najnižji ceni.

C. kr. priv. zavarovalna družba

Avstrijski Phönix na Dunaji

zavaruje proti nezgodam ob najugodnejših pogojih.

Premije so zelo nizke in se računijo po poklicu zavarovalčevem. **Turistika** je všteta v zavarovanje brez doplačila.

Pojasnila daje: **Generalni zastop za Kranjsko v Ljubljani, na Kongresnem trgu št. 17.**

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbena in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Nahrbtnike najnovejše, iz navadnega blaga po 80 kr., iz nepremočnega blaga s predelki po 1 gld. 20 kr., in **gorske čevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld.,

izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala **Fr. Kocbek** in **M. Kos.** — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo šte. 2.

Trgovina s suknenim in manufakturnim blagom na debelo in na drobno, skladišče platnine in damastne robe.

Caspar Wimmer (Petters-a naslednik).

črevljarski mojster

v Goisern-u (na Zgornjem Avstrijskem).

Specialist v izdelovanju pravih, vsakemu hribolazcu dobro znanih gorskih čevljev. Cene zelo nizke. Pri naročilu zadostuje, da se mi pošlje kuk navaden čevelj, kateri je nogi naročnikovi najbolj prikladen.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo štev. 1 in v Gledaliških ulicah št. 6

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

August Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 7,
priporoča se

za vsake vrste ključarska dela,
katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Vincenc Čamernik,

kamenošek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,

priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbenske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.

Optični zavod**J. PH. GOLDSTEIN**

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal, barometrov, termometrov, kompasov itd. Vsakevrsti popravila se izvršujejo hitro in ceno.

Ubald pl. Trnkozy,

lekarnar

v Ljubljani, na Mestnem trgu, poleg rotorža,

priporoča

svojo bogato založeno lekarno.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slonovih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del
in na zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške
in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče
za **turiste.**

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaji.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Restavracija „Pri Zvezdi“

na cesarja Josipa trgu.

Velik zračen vrt, steklen salon in kegljišče.

Priznano izvrstne jedi in pijače in
skupno obedovanje.

F. Ferlic, restavratér.

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepremočljivega poletnega in zimskega lodna v običajnih barvah za hribolazce in lovec kot branilo proti mokroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov, podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavlic, volnenih obujkov** itd. itd.

Kupite najboljši likér,

to je pristni, kemično čisti **likér iz kranjskih planinskih zelišč.** Ta posebno skrbno iz najzdravilnejših zelišč in cvetic brez spirita, olja, esenc in sirupa napravljeni likér prekaša vse dosedaj znane likere po okusu in dišavi. Ker tudi dobroodno vpliva na želodec in ga ogreva ter čudovito poživlja telo, imeti bi ga morali pri vsakem domu. Dobiva se samo pri **izdelovalci**

J. KLAUER-ji v Ljubljani,
v Špitalskih ulicah „Pri voglu“.

Mihael Marzolini

priporoča svojo kavarno

„Café Mercur“ na Mestnem trgu št. 5
v Ljubljani.

Kavarna je zelo velika, elegantna in zračna, ima **dva nova biljarda** in nove igralne mize s kamenitimi ploščami. — Razsvetljava je sijajna, časopisov **nad trideset**, domačih in tujih.

☛ **Kava izborna, likerji pristni.** ☛